

talande till värnpliktig, vilken under pågående tjänstgöring tager sådan anställning,

dels ock från anslaget till avlöning och rekrytering m. m. må under år 1919, i huvudsaklig överensstämmelse med de i kungl. breven den 14 juni 1917 angivna grunder, utbetalas rekapitulationspremier till fast anställt manskap i armén, som tager förnyad anställning, ävensom anställningspremier till f. d. fast anställt manskap vid armén, som tager annan fast anställning än som musikvolontär vid samma truppslag, vid vilket vederbörande förut genomgått fullständig soldatutbildning.

Stockholm den 4 juni 1918.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 281.

Godkänd av första kammaren den 5 juni 1918.
Godkänd av andra kammaren den 5 juni 1918.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående vidtagande av åtgärder för åstadkommande av förbättrad sedlig och andlig vård för den värnpliktiga ungdomen.

(Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 11.)
(Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 15.)

Till Konungen.

Uti inom riksdagen väckta motioner hava gjorts framställningar om vidtagande av åtgärder för att den värnpliktiga ungdomen måtte erhålla en förbättrad sedlig och andlig vård.

Över ifrågavarande motioner hava yttranden i vederbörlig ordning infordrats från ärkebiskopen, inspektören för infanteriet, generalfälttygmästaren och inspektören för artilleriet, inspektören för kavalleriet, inspektören för trängen, chefen för fortifikationen, chefen för kustartilleriet, stationsbefälhavaren vid flottans station i Stockholm och stationsbefälhavaren vid flottans station i Karlskrona.

Riksdagen delar motionärernas uppfattning, att en förbättrad sedlig och andlig vård av den värnpliktiga ungdomen är av behovet påkallad.

Varje omhändertagande av den värnpliktiga ungdomens andliga intressen i syfte att giva den en uppfostrande och karaktärsdanande inriktning, som kan bilda en motvikt till militär- och kasernlivets dåliga inflytande, måste enligt riksdagens förmenande betraktas såsom en andlig och sedlig vård av densamma.

Av synnerlig stor vikt är, att den värnpliktiga ungdomens förströelsebehov länkas in på goda banor. Allt vad som här kan göras för att i de ungas själsliv insätta fostrande motiv, som driva dem bort från de tarvliga och simpla nöjena, bör också göras. I detta syfte bör en välordnad biblioteks- och studiecirkelverksamhet främjas vid våra regementen. Likaså bör den statsunderstödda föreläsningsverksamheten beredas ett fält jämväl inom våra kaserner.

En nödvändig förutsättning, om man skall få till stånd en verkligt god stämning bland den värnpliktiga ungdomen som resultat av de andliga intressenas tillgodoseende, är manskapets egen medverkan i den organisation, som skall omhänderhava den andliga vården. Denna organisation kunde lämpligen till väsentlig del bestå av kommittéer för större och mindre trupperheter med representanter för befäl och manskap. Kommittén för regementet kunde tänkas bestå av delegerade från kompanikommittéerna o. s. v. Dessa kommittéer skulle ha bestämmande inflytande i fråga om tillgodoseendet av de andliga intressena inom de större och mindre trupperheterna. Till kommittéernas verksamhet skulle höra anordnandet av kurser, föreläsningar, aftonunderhållningar, konserter, idrottsövningar, kamratfester o. s. v.

Soldathemmen med sina bibliotek, vars litteratur bör vara med omsorg utvald, samt sina läsrum kunde bliva medelpunkter för detta bildnings- och sällskapsliv på manskapets lediga timmar.

Resultatet av avsedda verksamhet beror givetvis i hög grad på den personliga ledningen. De, som skola leda verksamheten, måste förstå att, med undvikande av allt, som kan splittra och söndra, inrikta sina strävanden på att densamma enar, värmer och stärker de unga. Detta bör vara grundtonen i den uppgift, som soldathemmen hava att främja.

Emellertid är det givetvis vanskligt att söka i detalj ange den önskvärda utvecklingen av den verksamhet, som sålunda borde främjas vid våra soldathem. Det vore knappast heller lyckligt, att några normalmått bestämdes i fråga om detaljerna, då de förutsättningar, från vilka man måste utgå, på olika orter och vid olika truppförband äro mycket varierande.

Klart är, att, därest soldathemmen, som hittills tillkommit genom enskild offervillighet, skola kunna utvecklas och förökas i antal, staten bör giva dem ekonomiskt understöd. Framst torde sådant böra utgå för uppförande av erforderliga byggnader.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, det Eders Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning av frågan om förbättrad andlig och sedlig vård för den värnpliktiga ungdomen samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda.

Stockholm den 5 juni 1918.

Med undersåtlig vörndnad.
